

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 168/2026-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Allegro Slovakia s. r. o.**, Prievozská 4D, Bratislava, zastúpenej Advokátska kancelária Taragel a Akram, s.r.o., Starosaská 11, Spišská Nová Ves, proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava IV č. k. 52Csp/10/2023-151 z 10. decembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. februára 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Požaduje tiež náhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Skutkové východiská

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobou doručenou mestskému súdu sa žalobca domáhal vydania rozsudku, ktorým by súd uložil sťažovateľke (žalovanej) povinnosť dodať mu tovar (Fruits du Paradis Kakaové maslo dropsy 25 kg) v správnom objednanom množstve 2 x 25 kg, za ktorý žalobca zaplatil celkovú sumu 39,62 eur. Mestský súd Bratislava rozsudkom zo 7. mája

2024 právoplatným 9. júla 2024 žalobu zamietol. O trovách rozhodol tak, že sťažovateľke voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Mestský súd uznesením zo 6. februára 2025 vydaným vyšším súdnym úradníkom uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť sťažovateľke náhradu trov konania v celkovej výške 535,02 eur (sťažovateľka si vyčíslila trovy konania 1 607,44 eur, pozn.). Mestský súd sťažovateľke priznal náhradu trov konania za 4 úkony právnej služby, a to prevzatie a prípravu právneho zastúpenia, písomné podanie na súd zo 16. augusta 2023 a 9. októbra 2023, účasť na pojednávaní 7. mája 2024. Okrem iného mestský súd sťažovateľke nepriznal zvýšenie odmeny a náhrady o DPH vo výške 23 %, pretože úkony právnej služby boli uskutočnené v rokoch 2023 a 2024, kedy bola platná DPH vo výške 20 %. Právny zástupca sťažovateľky súdu nepredložil dohodu o poskytovaní právnych služieb so sťažovateľkou preukazujúcu, že trovy konania zatiaľ neboli vyúčtované, a DPH ešte nebola odvedená, teda súd nemohol rozhodovať len na základe uvedeného tvrdenia. Taktiež nepriznal náhradu za stratu času, ani náhradu cestovných výdavkov v súvislosti s pojednávaním, pretože sťažovateľka, právnická osoba sídliaca v Bratislave, bola zastúpená v spotrebiteľskom spore advokátskou kanceláriou so sídlom v Spišskej Novej Vsi, medzi ktorými vzdialenosť predstavuje 352 km. S poukazom na § 251 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) konštatoval, že nepovažuje za účelné, ak žalovaná udelí plnú moc advokátovi sídliacemu v inom meste, ako má samotný žalovaný, a v inom meste, ako sídli súd, na ktorom konanie prebieha, pričom v meste sídla žalovanej poskytuje advokátske služby veľký počet advokátov i advokátskych spoločností. Mestský súd nespochybnil právo sťažovateľky zvoliť si advokáta so sídlom v meste, ktoré nie je totožné s jej sídlom, avšak trovy, ktoré jej takto vznikli, nemožno považovať za účelné, a to aj vzhľadom na hodnotu sporu.

4. Okresný súd uznesením z 10. decembra 2025 vydaným sudcom sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka zamietol. Konštatoval, že pri určení sadzby dane z pridanej hodnoty sa vychádza z § 27 ods. 5 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), podľa ktorého sa pri zmene sadzby dane použije sadzba platná v deň vzniku daňovej povinnosti. Keďže daňová povinnosť vzniká dňom dodania služby (§ 19 ods. 2 zákona o DPH), na právne služby realizované a vyúčtované do 31. decembra 2024 sa správne uplatnila sadzba DPH vo výške 20 %. V tomto smere poukázal na nálezy ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 592/2024 a sp. zn. III. ÚS 621/2024. K vzniku daňovej povinnosti pri dodaní právnych služieb nedochádza ku dňu vydania rozhodnutia súdu o výške náhrady trov konania ani ku dňu prijatia platby tejto náhrady na účet advokáta. Daňová povinnosť môže vzniknúť z prijatej platby dňom prijatia iba v prípade, že ide o platbu prijatú pred dodaním služby, čo je vylúčené, ak už boli služby dodané (ako tomu bolo v danom prípade). Opačný výklad by bol v rozpore s § 19 ods. 4 zákona o DPH. Preto bolo potrebné pri rozhodovaní vychádzať zo sadzby DPH platnej v deň dodania každého jednotlivého úkonu právnej služby. S poukazom na § 27 ods. 5 zákona o DPH teda neexistoval dôvod na uplatnenie neskoršej, aktuálne platnej sadzby DPH, ktorý záver potvrdil aj ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 698/2024. Pokiaľ išlo o náhradu trov konania v podobe cestovných výdavkov a náhrady za stratu času, priznanie nároku na náhradu trov v plnom rozsahu automaticky neznamená, že sťažovateľke má byť priznaná náhrada všetkých ňou vynaložených výdavkov, pokiaľ ich účelnosť nebola preukázaná vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu. V posudzovanej veci išlo o jednoduchý spotrebiteľský spor s nízkou hodnotou predmetu sporu. Nie je sporné právo sťažovateľky zvoliť si advokáta so sídlom mimo svojho vlastného sídla.

Takto vzniknuté trovy však nemožno považovať za účelné, najmä vzhľadom na nízku hodnotu sporu a jeho jednoduché právne posúdenie. Uplatnená náhrada za stratu času a cestovné výdavky je pritom v zjavnom nepomere k povahe veci. Nič nebránilo advokátovi sťažovateľky zabezpečiť si substitučné zastúpenie advokátom so sídlom v obvode konajúceho súdu. Za týchto okolností nemožno cestovné výdavky ani náhradu za stratu času považovať za účelne vynaložené, keďže vznikli výlučne v dôsledku voľby advokáta pôsobiaceho na opačnom konci republiky.

III.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka vo vzťahu k nepriznanej náhrade trov konania pozostávajúcej z náhrady za stratu času a cestovného v súvislosti s pojednávaním uskutočneným 7. mája 2024 namieta, že spor iniciovala druhá sporová strana (žalobca), ktorá si pri podaní žaloby mala byť vedomá skutočnosti, že v prípade jej neúspechu môže byť, resp. bude zo strany súdu zviazaná na úhradu trov konania v prospech druhého účastníka konania (sťažovateľky). Cestovné a náhrada za stratu času predstavujú účelne vynaložené náklady na bránenie jej práv, v žiadnom prípade nešlo o zámerné a zjavné zneužitie práva na právne zastúpenie advokátom pre účely umelého navyšovania trov právneho zastúpenia. Spolupráca medzi sťažovateľkou a jeho právnym zástupcom je založená na vzájomnej dôvere a trvá pomerne dlhú dobu, právny zástupca poskytuje sťažovateľke široké spektrum právnych služieb. Predmetom podnikania sťažovateľky je dodanie tovaru zákazníkom – spotrebiteľom po území celej Slovenskej republiky, nepovažuje preto za účelné udeľovať plnomocenstvo na právne zastupovanie v každom potenciálnom sídle príslušného súdu. Vo všetkých konaniach sťažovateľku zastupoval do približne marca 2025 jeden a ten istý právny zástupca. U právneho zástupcu neexistovala žiadna prekážka, ktorá by mu bránila v jeho účasti na súdom nariadenom pojednávaní, aby si na tento účel musel zabezpečovať substitučné zastúpenie iným advokátom. Išlo prvé a jediné pojednávanie, ktoré si vyžadovalo osobnú účasť právneho zástupcu sťažovateľky pre účely bránenia jej práv. Súd mal možnosť v zmysle § 297 písm. b) CSP pojednávanie nenariadiť, súd nevyzval sporové strany, aby sa vyjadrili k možnosti rozhodnúť vo veci bez nariadenia pojednávania. Dôvodom účasti právneho zástupcu sťažovateľky na pojednávaní bol sporný skutkový stav, zároveň okrem právneho posúdenia na základe neplatnosti právneho úkonu prichádzalo do úvahy aj posudzovanie nárokov z väd tovaru. Argumentácia súdu o nepriznaní náhrady trov konania v podobe náhrady za stratu času a cestovných náhrad v súvislosti s účasťou na súdom nariadenom pojednávaní s poukazom na kvalifikáciu sporu ako jednoduchý spotrebiteľský spor s nízkou hodnotou jeho predmetu je podľa názoru sťažovateľky nesprávna, arbitrárna, aj s ohľadom na sporný skutkový stav a jeho právne posúdenie. Sídlom advokáta nemôže slúžiť ako kritérium na rozhodovanie o priznaní alebo nepriznaní trov konania v podobe cestovných náhrad a náhrad za stratu času. Právo dať sa právne zastúpiť je neoddeliteľnou súčasťou ústavného práva na prístup k súdu.

6. Sťažovateľka tiež nesúhlasí s posúdením súdu, ktorý považoval za správne zvýšenie odmeny a náhrad advokáta o 20 % DPH, nie 23 %. Argumentuje, že jej právny zástupca je po uhradení priznaných trov konania povinný z uvedenej sumy odvieť aktuálne platnú DPH vo výške 23 %. Tvrdenie sťažovateľky o tom, že odmena za úkony právneho zastúpenia jej v tomto konaní neboli zatiaľ zo strany právneho zástupcu vyúčtované, čo uviedla aj súdu, zodpovedá tomu, že sťažovateľka je platcom paušálnej mesačnej odmeny, čo je vzhľadom na aplikačnú prax štandardné

a bežné zmluvné dojednanie medzi právnym zástupcom a jeho klientom a nebol žiadny dôvod ho hlbšie preskúmať. Na podporu svojich argumentov poukazuje na § 19 ods. 3 zákona o DPH, uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 736/2025 z 18. decembra 2025, v ktorom ústavný súd potvrdil, že interpretácia všeobecného súdu vychádzajúca zo zákona o DPH a momentu dodania služby (ktorým bol dátum skončenia súdneho konania) je jedným z možných a v tomto prípade ústavnoprávne akceptovateľných prístupov.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. V prípadoch, keď sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou garantovaných práv rozhodnutím všeobecného súdu týkajúcim sa náhrady trov konania, je ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre zdržanlivý, keďže problematika trov konania má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, a preto k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania pristupuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že v posudzovanej veci došlo k extrémnemu zásahu do základného práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces), alebo ak zistí, že zároveň došlo k neprípustnému zásahu aj do iného základného práva (porovnaj m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

8. Ústavný súd uvádza, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Ústavný súd môže zasahovať do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov týkajúcej sa trov konania len vtedy, ak by závery všeobecných súdov zahrňali črty svojvôle a interpretácia a aplikácia príslušných právnych noriem by predstavovala extrémne vybočenie z pravidiel civilného sporového konania (m. m. IV. ÚS 248/08).

9. Za zjavne neopodstatnený návrh možno považovať návrh na začatie konania, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

10. Po preskúmaní napadnutého uznesenia sudcu nadväzujúceho na uznesenie vyššieho súdneho úradníka o výške priznanej náhrady trov konania ústavný súd konštatuje, že mestský súd sa v prípade sťažovateľky nedopustil takého extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich rozhodovanie o trovách konania, ktoré by predstavovalo porušenie jej práva na spravodlivé súdne konanie, a tým by vec posunulo do ústavnoprávnej roviny.

11. Ústavný súd k náhrade trov právneho zastúpenia pozostávajúcich z cestovného a náhrady za stratu času konštatuje, že v predmetnom prípade išlo o spotrebiteľský spor, ktorý sa nevyznačoval mimoriadnou skutkovou či právnou zložitou. Vo veci samej bola riešená otázka, či sťažovateľka dodala žalobcovi také množstvo tovaru, ktoré zodpovedalo jeho objednávkam a za ktorý žalobca uhradil celkovú sumu 39,62 eur. Je tiež zrejmé, že výška sťažovateľkou vyčísleného cestovného (277,28 eur) a náhrady za stratu času (366,08 eur) ako zložiek trov konania, ktoré jej vznikli v súvislosti s účasťou na pojednávaní, mala významný vplyv na celkovú výšku trov konania v dôsledku voľby advokáta zo vzdialenej časti republiky (sídlo advokáta Spišská Nová Ves, sídlo všeobecného súdu Bratislava). Mestský súd v napadnutom uznesení nepoprel právo strany sporu na slobodnú voľbu advokáta, avšak v kontexte individuálnych okolností danej veci (vzdialenosť sídla advokáta od sídla konajúceho súdu, povaha a predmet sporu) výšku náhrady

za stratu času a cestovného vyhodnotil ako neopodstatnenú, t. j. v tejto časti trovy nepovažoval ako účelne vynaložené.

12. Ústavný súd v náleze č. k. III. ÚS 49/2024-25 z 27. júna 2024 konštatoval, že možnosť zvoliť si akéhokoľvek advokáta automaticky neznamená, že v prípade úspechu v spore bude strane nevyhnutne priznaná náhrada všetkých trov právneho zastúpenia, ktoré strana vynaložila, keďže v zmysle zákona (CSP) sa nahrádzajú iba tie trovy, ktoré boli v konaní vynaložené účelne. Z predmetného nálezu tiež vyplýva, že pri vyhodnocovaní účelnosti trov právneho zastúpenia pozostávajúcich z cestovného a náhrady za stratu času je potrebné v kontexte výberu právneho zástupcu strany (ktorej vznikol nárok na náhradu trov konania) so sídlom značne vzdialeným od sídla všeobecného súdu zohľadniť predmet, charakter sporu, právne otázky týkajúce sa veci samej, ktoré bolo nutné v spore zodpovedať, a to tak, aby priznaná výška náhrady trov konania v konečnom dôsledku nenadobudla podobu neprimeranej sankcie neúspešnej sporovej strany za iniciovanie sporu, snahu o ochranu svojich práv. Ústavný súd konštatuje, že prístup mestského súdu, ktorý uplatnil vo veci sťažovateľky, sa nevymyká požiadavkám kladeným na rozhodovanie o náhrade trov konania, korešponduje so závermi ústavného súdu vyslovenými v náleze č. k. III. ÚS 49/2024-25 z 27. júna 2024.

13. Sťažovateľka tiež namieta, že pri vyčísl'ovaní náhrady trov právneho zastúpenia nemala byť uplatnená sadzba DPH vo výške 20 %, ale súd mal aplikovať sadzbu 23 % platnú od 1. januára 2025 aj pre úkony právnej služby uskutočnené pred 1. januárom 2025.

14. V napadnutom uznesení sudcu mestský súd s poukazom na § 27 ods. 5 a § 19 ods. 2 zákona o DPH uzavrel, že daňová povinnosť vzniká dňom dodania služby, na právne služby realizované a vyúčtované do 31. decembra 2024 sa správne uplatnila sadzba DPH vo výške 20 %. K vzniku daňovej povinnosti pri dodaní právnych služieb nedochádza ku dňu vydania rozhodnutia súdu o výške náhrady trov konania ani ku dňu prijatia platby tejto náhrady na účet advokáta. Daňová povinnosť môže vzniknúť z prijatej platby dňom prijatia iba v prípade, že ide o platbu prijatú pred dodaním služby, čo je vylúčené, ak už boli služby dodané (ako tomu bolo v danom prípade). Opačný výklad by bol v rozpore s § 19 ods. 4 zákona o DPH. Preto bolo potrebné pri rozhodovaní vychádzať zo sadzby DPH platnej v deň dodania každého jednotlivého úkonu právnej služby. Mestský súd na podporu svojich argumentov poukázal tiež na nálezy ústavného súdu č. k. III. ÚS 592/2024-35 z 13. marca 2025, č. k. III. ÚS 621/2024-40 z 29. apríla 2025 a č. k. III. ÚS 698/2024-18 zo 6. februára 2025.

15. Sťažovateľka na podporu svojej argumentácie vo vzťahu k sadzbe DPH v ústavnej sťažnosti poukazuje na uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 736/2025 z 18. decembra 2025, ktorým ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť smerujúcu proti rozhodnutiu všeobecného súdu vydanému v roku 2025, kde súd pri vyčísl'ovaní výšky náhrady trov konania uplatnil sadzbu DPH vo výške 23 % pri úkonoch právnej služby uskutočnených pred 1. januárom 2025. K tomuto ústavný súd uvádza, že v predmetnom uznesení ústavný súd v kontexte sťažnostnej argumentácie poukazujúcej na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 615/2024 zo 16. januára 2025 (v ktorom ústavný súd rozhodoval o výške náhrady trov konania sťažovateľa pred ústavným súdom v roku 2025 a pri úkonoch právnej služby uskutočnených pred 1. januárom 2025 uplatnil sadzbu DPH vo výške 20 %) podotkol, že „záver okresného súdu je jedným z možných prístupov pri odôvodnení súdneho rozhodnutia o výške trov konania a má svoju vnútornú logiku a jasnú štruktúru. Ústavný súd

považuje v tejto súvislosti za potrebné zdôrazniť, že z ústavnoprávneho hľadiska, odrážajúceho požiadavky základného práva na súdnu ochranu, môžu v určitých prípadoch popri sebe obstáť dokonca aj dve rozhodnutia všeobecného súdu vyhodnocujúce parciálnu procesnú otázku v obdobných skutkových okolnostiach úplne odlišne. Inými slovami, ľudsko-právna korektnosť rozhodnutia všeobecného súdu nemusí byť v každom prípade identifikovaná výlučne s jediným do úvahy prichádzajúcim riešením. Priestor pre uplatnenie tohto názoru nadobúda osobitú šírku práve pri rozhodovaní otázok, ktoré meritórny spor skôr procesne dopĺňajú (napr. trovy konania), než by tvorili jeho materiálnu súčasť (II. ÚS 122/2020).“.

16. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd pri problematike sadzby DPH pri úkonoch právnej služby toleruje aj prístup preferovaný sťažovateľkou, ale aj opačný prístup uplatnený mestským súdom vo veci sťažovateľky. Ústavný súd už konštantne judikuje, že k posudzovaniu rozhodnutí o trovách konania sa stavia rezervovane a k zrušeniu výroku o trovách konania pristupuje iba výnimočne (porovnaj m. m. IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011, IV. ÚS 583/2018). Závery mestského súdu vo veci sťažovateľky vo vzťahu k aplikovanej sadzbe DPH vo výške 20 % nemožno vyhodnotiť ako arbitrárne, ústavnoprávne neudržateľné, odôvodnenie napadnutého uznesenia je logické, vnútorne konzistentné.

17. Ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým uznesením sudcu nie je relevantná súvislosť, ktorá by signalizovala porušenie týchto práv a možnosť vyslovenia ich porušenia po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

18. K namietanému porušeniu práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu je potrebné uviesť, že sťažovateľka namieta ich porušenie v spojení s namietaným porušením svojho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, resp. v nadväznosti na toto porušenie. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nedošlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je zjavné, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu týchto sťažovateľkou označených práv hmotného charakteru. Ústavný súd preto aj vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. marca 2026

Robert Šorl
predseda senátu